

Revidering av Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar

Framställan från kulturnämnden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar godkänns i enlighet med bilaga 1 till utlåtandet, att gälla från och med den 1 januari 2026.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

År 2022 antog kommunfullmäktige Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Strategin beskriver syfte, uppdrag och mål för stadens fritids- och ungdomsgårdar och har därmed gett en gemensam riktning för stadens nämnder, och andra aktörer, som bidrar till ungas fritid. Strategin klargör även ansvarsfördelningen och tydliggör hur strategin ska följas upp och utvärderas. Vägvalen för att uppnå strategin beskrivs genom fem målområden.

Den nuvarande strategin gäller till och med 31 december 2025. Kulturnämnden har därför tagit fram ett förslag på en reviderad strategi från den 1 januari 2026. Då strategin berör stadsdelsnämndernas verksamhet krävs beslut i kommunfullmäktige.

Beredning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Stadsledningskontoret är av uppfattningen att det förebyggande arbete som bedrivs på stadens öppna mötesplatser, inklusive fritids- och ungdomsgårdar utgör, och fortsatt ska utgöra, en skyddsfaktor för de unga personer som deltar i verksamheten.

Idrottsnämnden ser positivt på förslaget till strategi för fritids- och ungdomsgårdar. De utvalda målområdena är högst relevanta. Idrottsnämnden delar kulturförvaltningens bedömning att strategin ger staden goda förutsättningar att utveckla fritids- och ungdomsgårdarna.

Socialnämnden ser positivt på att Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar revideras och fortsätter att finnas kvar som ett gemensamt styrdokument vilket ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd tycker det är positivt att fritidsgårdarnas förebyggande arbete, utifrån nya socialtjänstlagen, lyfts och konkretiseras.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd instämmer i bedömningen att den gemensamma strategin varit ett viktigt verktyg för att skapa en tydligare inriktning och gemensam grund för stadens fritidsverksamheter. Strategin har främjat ett mer likvärdigt arbetssätt i stadsdelsförvaltningarna och utgjort ett stöd i utvecklingsarbetet inom verksamheterna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd delar uppfattningen att strategin har fungerat väl och bidrar till att ge barn och unga trygga och meningsfulla mötesplatser där de har möjlighet till utveckling, delaktighet och gemenskap.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Alla barn och unga har rätt till en meningsfull fritid. Det är en rätt att ha kul, känna gemenskap, utvecklas som människa och mötas på trygga platser där man får vara sig själv. I en tid när klyftorna i Stockholm ökar, segregationen fördjupas och många unga tillbringar allt mer tid i otrygga sociala medier, blir det offentliga ansvaret för fritiden avgörande.

Staden behöver ta ansvar för att skapa kvalitativa, avgiftsfria, trygga och jämlika miljöer där unga får mötas i gemenskap och tillit. Fritidsgårdarna är mer än lokaler; de är en del av stadens sociala infrastruktur och lika viktiga som skolor, idrottsplatser, kollektivtrafik och bostäder.

En meningsfull fritid skapar resiliens. När unga känner delaktighet, trygghet och tillit stärks deras förmåga att stå emot livets svårigheter. I mötet med andra, genom kultur, idrott, samtal och gemenskap, växer framtidstron. Strategins fokus på det förebyggande arbetet handlar inte om sena insatser när problem redan uppstått, utan om att bygga ett samhälle som håller ihop från början. Jämlikhet och tillit växer inte fram av sig själva, det kräver medvetna investeringar och långsiktig politisk vilja.

Jag är glad över att strategin ger vägledning och konkreta verktyg för hur verksamheterna kan utvecklas. Remissinstanserna har lyft fram strategin som ett viktigt styrdokument som ger tydlig riktning för hur staden ska arbeta för att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid. Det visar att staden har skapat ett dokument som inte bara formulerar visioner, utan som går att använda i praktiken och i mötet med unga, i planeringen och i vardagen på fritidsgårdarna runt om i staden.

Strategin sätter en gemensam riktning för hur staden tar ansvar för ungas fritid. Den beskriver syfte, uppdrag och mål för fritids- och ungdomsgårdarna och klargör

ansvarsfördelningen samt hur arbetet ska följas upp och utvärderas för att säkerställa att Stockholms unga får en trygg och meningsfull fritid.

Genom denna strategi och ökade resurser till verksamheterna fortsätter vi ta steg mot ett Stockholm där varje ung människa får möjlighet att delta, utvecklas och ha roligt.

Bilaga

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar, dnr KS 2025/941-1.2

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Christofer Fjellner och Andrea Hedin (båda M) enligt följande.

Vi kan konstatera att den strategi vi tog fram under förra mandatperioden har varit framgångsrik. Den nuvarande majoriteten har endast gjort redaktionella justeringar, vilket visar på strategins styrka och relevans.

Det är positivt för fritidsområdet att arbetet kan fortsätta enligt den inslagna vägen, utan att begränsas av ideologiska motsättningar. Vi är glada över att de höjda ambitioner vi satte för fritidsområdet under förra mandatperioden har lagt en stabil grund för att vidareutveckla kvaliteten i dessa viktiga verksamheter. Det inkluderar inte minst ett närmre samarbete med civilsamhället.

Vi välkomnar anpassningen till den nya socialtjänstlagen, där strategin tydliggör hur staden ska arbeta förebyggande i praktiken. Detta är ett område som bör följas noggrant och utvärderas kontinuerligt för att säkerställa att det förebyggande arbetet verkligen får genomslag. Vi hade gärna sett att en indikator utvecklas för att följa upp och vidareutveckla detta arbete.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 november 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att delvis bifalla borgarrådsberedningens förslag till beslut,
2. att ett fritidsgårdskort ska införas på samtliga fritidsgårdar,

3. att tydliggöra att utdrag ur belastningsregister, samt referenstagning från tidigare arbetsgivare, ska vara ett krav vid all nyanställning inom fritidsverksamheten,
4. att all personal som arbetar med barn och unga årligen lämnar utdrag ur belastningsregistret.
5. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna delar uppfattningen att fritidsgårdarna spelar en viktig roll i att erbjuda ungdomar en trygg och meningsfull fritid men för att detta ska bli verklighet krävs en reformering. Vår prioritet är att varje barn ska mötas av trygga, lämpliga och utbildade vuxna i en verksamhet där regler gäller och där positiva förebilder står i centrum. Vi välkomnar intentionen att utveckla verksamheten, men konstaterar samtidigt att dokumentet brister i konkretion, tydlighet och uppföljningsbarhet.

Vi menar att fritidsgårdarna i första hand ska vara en organiserad och strukturerad plats för högstadieungdomar. Verksamheten ska präglas av tydliga regler, ansvarstagande personal och vuxenledda aktiviteter som stärker gemenskap, kreativitet och delaktighet. Vi ser det som centralt att avgränsa målgruppen till högstadieelever, då detta ger bättre möjligheter till anpassning och riktade insatser.

Alla ungdomar i staden ska ha likvärdig tillgång till verksamheten, oavsett vilken stadsdel de bor i. Otydliga åldersgränser och olika tolkningar av målgruppen motverkar detta.

Särskilt fokus bör riktas mot att göra verksamheten inkluderande för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra särskilda behov. Dessa ungdomar riskerar ofta att hamna i socialt utanförskap och behöver en trygg och anpassad miljö för att kunna delta på lika villkor.

Sverigedemokraterna anser även att det ska införas ett fritidsgårdskort där ungdomens namn, skola, ålder och vårdnadshavares kontaktuppgifter registreras. Kortet ska kopplas till ett kontrakt med uppförandekod och tydliga påföljder vid regelöverträdelser och personalen ska ges mandat att ingripa vid regelbrott, inklusive möjligheten att porta individer vid allvarliga överträdelser eller misstanke om otrygghetsskapande beteenden. Svenska ska vara normspråk på samtliga fritids- och ungdomsgårdar.

Trots återkommande satsningar ökar inte andelen utbildade fritidsledare i staden, detta är en trend som måste vändas. En kvalitativ verksamhet kräver personal med rätt kompetens. Vid nyanställningar ska utdrag ur belastningsregister samt referenser alltid kontrolleras, och årliga utdrag ska inhämtas löpande. Personalen ska ha adekvat utbildning och fortbildas regelbundet inom bland annat NPF, hedersförtryck, demokrati och ANDTS.

Vidare anser vi att barn och unga ska ges ökat inflytande vid utveckling, ombyggnad och etablering av fritidsgårdar, parklekar och lekplatser, i enlighet med barnkonventionens krav på delaktighet. Vi anser även att staden ska ta fram en modell för att inhysa fritidsgårdsverksamhet i befintliga skolmiljöer där så är möjligt,

för att möjliggöra samverkan med skolpersonal och ett effektivt användande av stadens ekonomiska resurser.

Fritidsgårdar kan vara ett värdefullt komplement i att erbjuda ungdomar en trygg och meningsfull fritid. För att detta ska bli verklighet krävs skärpta krav, tydlig styrning och ett genomtänkt innehåll.

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande av Nike Örbrink (KD) enligt följande.

1. Att delvis godkänna förslag till strategi
2. Att komplettera den utifrån vad som anförs nedan,
3. Att därutöver anföra följande

Kristdemokraterna välkomnar att strategin för fritids- och ungdomsgårdar uppdateras. Dock konstaterar vi en avgörande brist. Arbete mot kriminalitet på stadens fritidsgårdar berörs fortfarande knappt i den reviderade strategin. Det är anmärkningsvärt då det de senaste åren rapporterats flitigt i media om flertalet fall där gängkriminella vistats på fritidsgårdar, inte minst i Stockholms stad. Trots detta väljer vänsterstyret att blunda för samhällsutvecklingen och hålla fast vid den tidigare linjen i strategin.

Kristdemokraterna hade velat se en reviderad strategi med en omfattande och tydlig ambition att säkerställa att inga kriminella bereds tillträde till stadens fritids- och ungdomsgårdar. Detta genom exempelvis bakgrundskontroller och lämplighetsprövningar av personal och ledning, eller åldersseparerade tider för att minska risken för gängrekrytering. Där lagen medger bör även samverkan med polis och socialtjänst fördjupas. Vi föreslår därför att dessa perspektiv om ökad säkerhet och trygghet inkluderas i strategin. Kristdemokraterna väljer ordning och trygghet före ideologisk naivitet.

Ärendet

År 2022 antog kommunfullmäktige Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Strategin beskriver syfte, uppdrag och mål för stadens fritids- och ungdomsgårdar och har därmed gett en gemensam riktning för stadens nämnder, och andra aktörer, som bidrar till ungas fritid. Strategin klargör även ansvarsfördelningen och tydliggör hur strategin ska följas upp och utvärderas. Vägvalen för att uppnå strategin beskrivs genom fem målområden.

Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar erbjuder trygga och meningsfulla mötesplatser där unga har möjlighet till utveckling, delaktighet och gemenskap. I arbetet med att justera strategin gör kulturnämnden bedömningen att strategin har fungerat väl och uppfyllt sitt syfte i arbetet med att utveckla verksamheterna. I förslaget till ny strategi för Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar är det främst redaktionella ändringar som gjorts i förhållande till den tidigare strategin. Nedan listas förändringarna:

- Vägval är förtydligade för att uppnå strategins uppsatta mål genom att redan i inledningen beskriva målen.
- Samlade skrivningar inom respektive målområde och vilka förflyttningar som har gjorts sedan 2022.
- I och med den nya socialtjänstlagen, som gäller från första juli 2025, återfinns en ny skrivning i målområde fem som förtydligar vad ett förebyggande arbete kan innebära i praktiken, vikten av att ha goda relationer med socialtjänsten samt att uppmärksamma normbrytande beteende hos unga.

Den nuvarande strategin gäller till och med 31 december 2025. Kulturnämnden har därför tagit fram ett förslag på en reviderad strategi från den 1 januari 2026. Då strategin berör stadsdelsnämndernas verksamhet krävs beslut i kommunfullmäktige.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 juni 2025 följande.

1. Nämnden godkänner förslaget till en justerad strategi för fritids- och ungdomsgårdar.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen.

Reservation av Emelie Wassermann (SD), se Reservationer m.m.

Kulturförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar erbjuder trygga och meningsfulla mötesplatser där unga har möjlighet till utveckling, delaktighet och gemenskap. Stockholms stads strategin för fritids- och ungdomsgårdar har gett en gemensam riktning för stadens stadsdelsförvaltningar och andra aktörer som bidrar till ungas fritid.

Utifrån den återkoppling som kulturförvaltningen har fått från stadsdelsförvaltningarna och idrottsförvaltningen bedömer kulturförvaltningen att strategin har fungerat väl och uppfyllt sitt syfte i arbetet med att utveckla verksamheterna. Det har varit positivt att ha stadsövergripande mål och syfte för stadens fritids- och ungdomsgårdar, som tidigare har saknats.

Förändringar i förslaget till ny strategi för Stockholms stads fritids- och ungdomsgårdar

Eftersom strategin har fungerat väl under perioden har kulturförvaltningen bara gjort redaktionella ändringar i förslaget till reviderat strategi. Kulturförvaltningen har förtydligat vägvalen för att uppnå strategins uppsatta mål genom att redan i inledningen beskriva målen. Den uppdaterade versionen har mer noga samlat skrivningarna inom respektive målområde.

Den nya strategin beskriver de förflyttningar som har gjorts sedan 2022. I och med den nya socialtjänstlagen från första juli 2025 återfinns en ny skrivning i målområde fem som förtydligar vad ett förebyggande arbete kan innebära i praktiken, vikten av att ha goda relationer med socialtjänsten samt att uppmärksamma normbrytande beteende hos unga.

Förvaltningens förslag

Kulturförvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens justerade version av strategin för fritids- och ungdomsgårdar, och överlämnar strategin till stadsdelsnämnderna, socialnämnden samt idrottsnämnden för kännedom.

Remissammanställning

Ärendet har initierats av kulturnämnden och remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, socialnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd och Kungsholmens stadsdelsnämnd.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	8
Socialnämnden.....	9
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	10
Kungsholmens stadsdelsnämnd	12
Reservationer m.m.	13

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är av uppfattningen att det förebyggande arbete som bedrivs på stadens öppna mötesplatser, inklusive fritids- och ungdomsgårdar, utgör och fortsatt ska utgöra en skyddsfaktor för de unga personer som deltar i verksamheten.

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar bedöms ha bidragit till en mer strategisk stadsövergripande styrning av verksamheterna. Strategin är även ett viktigt verktyg för en likställighet bland stadsdelsnämndernas fritids- och ungdomsgårdar samt för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta att *Justering av Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar* godkänns i enlighet med bilaga 1 samt med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Idrottsnämnden

Idrottsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 september 2025 följande.

Idrottsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen

Särskilt uttalande av Leif Söderström (SD), se Reservationer m.m.

Idrottsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Idrottsförvaltningen ser positivt på förslaget till strategi för fritids- och ungdomsgårdar. De utvalda målområdena är högst relevanta. Idrottsförvaltningen delar kulturförvaltningens bedömning att strategin ger staden goda förutsättningar att utveckla fritids- och ungdomsgårdarna.

Förvaltningen anser att strategin skulle gynnas av ett slutdatum då den upphör att gälla. Ett slutdatum för giltighetstiden blir en tydlig markering för när strategin behöver utvärderas och eventuellt revideras eller omarbetas utifrån de förutsättningar som råder vid tidpunkten.

Avslutningsvis vill idrottsförvaltningen framhålla att förvaltningen gärna bidrar med kunskap, kompetens, verksamheter och idéer till utvecklingen av fritids- och ungdomsgårdarna genom att möjliggöra för idrott och motion.

Måluppfyllelse

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar har stor potential att bidra till stadens mål om ökad fysisk aktivitet genom att möjliggöra för ungdomar att ta del av motionsaktiviteter genom fritidsgårdarna.

Tillgänglighet

Tillgänglighetsperspektivet i den fysiska miljön och i verksamheter behandlas på ett lovande sätt i strategin. Konsekvenser för barn Idrottsförvaltningen kan inte se att någon barnkonsekvensanalys har bifogats ärendet. Inför framtagandet av den nu gällande strategin genomfördes dock en gedigen barnkonsekvensanalys som med stor sannolikhet fortfarande kan anses aktuell.

Jämställdhetsanalys

Strategin belyser tydligt att jämställdhet är ett angeläget område för stadens fritids- och ungdomsgårdar att arbeta aktivt med för att nå ut med verksamheten till fler flickor.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 september 2025 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen (SD), se Reservationer m.m.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Socialförvaltningen ser positivt på att Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar revideras och fortsätter att finnas kvar som ett gemensamt styrdokument vilket ger riktning för hur verksamheterna ska arbeta för att fler ungdomar ska få en meningsfull fritid.

Vidare ser socialförvaltningen positivt på att målområde fem har fått nya och utvecklade skrivningar gällande samarbete med stadens verksamheter som har barn och unga som målgrupp, med barnets bästa i fokus. Även tillägget om att verksamheten bedriver ett förebyggande arbete som kan innebära att uppmärksamma och fånga upp barn och unga med normbrytande beteende, samt vikten av goda relationer med socialtjänsten, är positivt utifrån barnets bästa. Socialförvaltningen ser även positivt på att behovet av att erbjuda egna mötesplatser, trygga arenor och verksamheter för unga med funktionsnedsättningar, hbtqi+ personer, nyanlända och minoritetsgrupper lyfts i strategin.

Det är slutligen positivt att strategins mål och inriktning går i linje med nya socialtjänstlagen exempelvis vad det gäller samarbete med externa aktörer och civilsamhälle, strävan efter att nå barn och unga som annars i låg utsträckning deltar i organiserad fritidsverksamhet. Genom att arbeta aktivt med och följa upp barns och ungas delaktighet och upplevelse av verksamheten ges förutsättningar för både ett stärkt barnrättsperspektiv och att verksamheten utgår från individens behov.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Peter Backlund (L), Gustav Johansson m.fl. (M) och Christina Peterson (C), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsdelsförvaltningen välkomnar den uppdaterade versionen av Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar. Stadsdelsförvaltningen tycker det är positivt att fritidsgårdarnas förebyggande arbete, utifrån nya socialtjänstlagen, lyfts och konkretiseras.

Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar har varit vägledande för stadsdelsområdets fritidsgårdar. Strategin förtydligar fritidsgårdarnas gemensamma målsättningar och arbetssätt för att erhålla kvalitativa verksamheter för ungdomar. Fritidspersonal avsätter tid för att arbeta med strategin utifrån verksamheternas utvecklingsområden. På så sätt hålls strategin levande i verksamheten och all personal har kännedom om den. Strategin underlättar även för fritidsgårdarnas besökare att förstå vad de kan förvänta sig av verksamheten.

Jämställdhetsanalys

En av målsättningarna med strategin är att alla ungdomar oavsett kön, bakgrund och funktionsnedsättning ska välkomnas till fritidsgårdarna. En av fritidsgårdarnas prioriterade målgrupper är flickor. Fritidsgårdarna arbetar aktivt med att få fler flickor in i en meningsfull fritid görs genom särskilda aktiviteter riktade enbart för flickor, inflytandeforum och skolbesök.

Barnrättsperspektiv

Alla barn har enligt barnkonventionens artikel 31 rätt till vila, fritid och lek. Fritidsgårdarna spelar en viktig roll i att tillgodose dessa rättigheter genom att erbjuda trygga och tillgängliga miljöer där ungdomar får utvecklas, hitta nya intressen och sociala sammanhang.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

1. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att lämna tjänsteutlåtandet som svar på remiss från Kommunstyrelsen
2. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutar att ärendet justeras omedelbart

Särskilt uttalande av Michaela Hollis (KD), Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L) och Saad Gourrada (C), se Reservationer m.m.

Hässelby-Vällingbys förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 20 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Fritidsverksamheterna i Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning använder Stockholms stads strategi för fritids- och ungdomsgårdar som ett av sina mest centrala styrdokument. Strategin är ett obligatoriskt inslag i introduktionen för alla nyanställda och ligger till grund för enheternas utvecklingsarbete, särskilt inom områden som jämlikhet, jämställdhet och likvärdighet för målgruppen. Sedan strategins införande har flera nya verksamheter initierats och riktade utvecklingsinsatser genomförts i syfte att möta strategins målsättningar.

Förvaltningen har aktivt deltagit i både uppföljning och vidareutveckling av strategin i samverkan med Kulturförvaltningen. Genom strategin har fritidsverksamheternas utvecklingsbehov synliggjorts, vilket bland annat har bidragit till ökad dialog och samverkan mellan stadsdelsförvaltningarna kring fritidsverksamheters innehåll och tillgänglighet. Detta har resulterat i fler gränsöverskridande samarbeten och stärkt det gemensamma uppdraget.

Strategin har också haft en positiv inverkan på interna processer, särskilt inom personalförsörjning, kompetensutveckling samt utformningen av ledarledda aktiviteter. Det har skett en tydlig förskjutning mot ökad brukardelaktighet och ett mer strukturerat fokus på kvalitet i mötet med barn och unga.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd instämmer i bedömningen att den gemensamma strategin varit ett viktigt verktyg för att skapa en tydligare inriktning och gemensam grund för stadens fritidsverksamheter. Strategin har främjat ett mer likvärdigt arbetssätt i stadsdelsförvaltningarna och utgjort ett stöd i utvecklingsarbetet inom verksamheterna.

De förtydliganden som nu gjorts, särskilt inom målområde fem kopplat till förebyggande arbete och samverkan med socialtjänsten, bedöms vara relevanta och välmotiverade. Det är positivt att strategin fortsatt betonar vikten av tillgänglighet, delaktighet och trygghet för unga, samtidigt som konkreta exempel på vad det förebyggande arbetet kan innebära i praktiken har tillförts. Att strategin tydliggör vikten av god samverkan med vårdnadshavare, skola, polis och socialtjänst samt behovet av rutiner vid oro eller kris stärker förutsättningarna för ett strukturerat och långsiktigt trygghetsskapande arbete.

Förvaltningen ser även positivt på att skrivningarna kring målgrupper och uppföljning har förtydligats, vilket kan underlätta den lokala utvecklingsplaneringen. Den stadsövergripande strukturen, i kombination med den lokala anpassningen, möjliggör ett effektivt utvecklingsarbete utifrån både stadens gemensamma inriktning och de lokala behoven.

Förvaltningen anser att strategin fortsatt bör fungera som ett vägledande dokument i styrningen och utvecklingen av fritidsverksamheterna, i nära samverkan med andra aktörer såsom socialtjänst, civilsamhälle och skola.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 september 2025 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens förvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 18 augusti 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar uppfattningen att strategin har fungerat väl och bidrar till att ge barn och unga trygga och meningsfulla mötesplatser där de har möjlighet till utveckling, delaktighet och gemenskap. De förtydliganden som gjorts, liksom den vägledning som ges kring hur målen kan uppfyllas, är positiva och bidrar med idéer kring förbättringsområden och hur stadsdelen kan fortsätta utvecklingsarbetet framåt.

Särskilt positivt ser förvaltningen på tillägget kopplat till den nya socialtjänstlagen, där fritids- och ungdomsgårdar lyfts fram som möjliga arenor för att i ett tidigt skede uppmärksamma barn och unga med normbrytande beteenden.

Förvaltningen vill dock framföra en synpunkt gällande formuleringen under målområde fyra: "Fritids- och ungdomsgårdarna erbjuder kvalitativ och attraktiv verksamhet", där det anges att varje gård ska ha både manlig och kvinnlig personal, med en strävan efter jämn könsfördelning.

Förvaltningen delar uppfattningen att en jämn könsfördelning är viktig och att stadens mål om att vara en jämställd arbetsgivare bör eftersträvas i all rekrytering. Förvaltningen vill dock lyfta att kravet på att varje verksamhet ska ha både manlig och kvinnlig personal kan vara svårt att uppnå, särskilt inom mindre förvaltningar med ett begränsat antal tjänster. Rekrytering sker i första hand utifrån kravprofil och kompetens, med hänsyn till jämställdhets- och mångfaldsperspektiv – särskilt i verksamheter där det råder en tydlig sned könsfördelning eller där vissa grupper är underrepresenterade. Den aktuella skrivningen i strategin kan dock tolkas som att kön ges företräde framför kompetens, vilket riskerar att stå i kontrast till principen om kompetensbaserad rekrytering.

Reservationer m.m.

Kulturnämnden

Reservation av Emelie Wassermann (SD)

1. Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.
2. Att ett fritidsgårdskort ska införas på samtliga fritidsgårdar.
3. Tydliggöra att utdrag ur belastningsregister, samt referenstagning från tidigare arbetsgivare, ska vara ett krav vid all nyanställning inom fritidsverksamheten.
4. Att all personal som arbetar med barn och unga årligen lämnar utdrag ur belastningsregistret.
5. Därutöver anföra följande:

Sverigedemokraterna delar uppfattningen att fritidsgårdarna spelar en viktig roll i att erbjuda ungdomar en trygg och meningsfull fritid men för att detta ska bli verklighet krävs en reformering. Vår prioritet är att varje barn ska mötas av trygga, lämpliga och utbildade vuxna i en verksamhet där regler gäller och där positiva förebilder står i centrum. Vi välkomnar intentionen att utveckla verksamheten, men konstaterar samtidigt att dokumentet brister i konkretion, tydlighet och uppföljningsbarhet.

Vi menar att fritidsgårdarna i första hand ska vara en organiserad och strukturerad plats för högstadieungdomar. Verksamheten ska präglas av tydliga regler, ansvarstagande personal och vuxenledda aktiviteter som stärker gemenskap, kreativitet och delaktighet. Vi ser det som centralt att avgränsa målgruppen till högstadieelever, då detta ger bättre möjligheter till anpassning och riktade insatser.

Alla ungdomar i staden ska ha likvärdig tillgång till verksamheten, oavsett vilken stadsdel de bor i. Otydliga åldersgränser och olika tolkningar av målgruppen motverkar detta.

Särskilt fokus bör riktas mot att göra verksamheten inkluderande för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra särskilda behov. Dessa ungdomar riskerar ofta att hamna i socialt utanförskap och behöver en trygg och anpassad miljö för att kunna delta på lika villkor.

Sverigedemokraterna anser även att det ska införas ett fritidsgårdskort där ungdomens namn, skola, ålder och vårdnadshavares kontaktuppgifter registreras. Kortet ska kopplas till ett kontrakt med uppförandekod och tydliga påföljder vid regelöverträdelser och personalen ska ges mandat att ingripa vid regelbrott, inklusive möjligheten att porta individer vid allvarliga överträdelser eller misstanke om otrygghetsskapande beteenden. Svenska ska vara normspråk på samtliga fritids- och ungdomsgårdar.

Trots återkommande satsningar ökar inte andelen utbildade fritidsledare i staden, detta är en trend som måste vändas. En kvalitativ verksamhet kräver personal med rätt kompetens. Vid nyanställningar ska utdrag ur belastningsregister samt referenser alltid kontrolleras, och årliga utdrag ska inhämtas löpande. Personalen ska ha adekvat utbildning och fortbildas regelbundet inom bland annat NPF, hedersförtryck, demokrati och ANDTS.

Vidare anser vi att barn och unga ska ges ökat inflytande vid utveckling, ombyggnad och etablering av fritidsgårdar, parklekar och lekplatser, i enlighet med barnkonventionens krav på delaktighet.

Vi anser även att staden ska ta fram en modell för att inhysa fritidsgårdsverksamhet i befintliga skolmiljöer där så är möjligt, för att möjliggöra samverkan med skolpersonal och ett effektivt användande av stadens ekonomiska resurser.

Fritidsgårdar kan vara ett värdefullt komplement i att erbjuda ungdomar en trygg och meningsfull fritid. För att detta ska bli verklighet krävs skärpta krav, tydlig styrning och ett genomtänkt innehåll.

Idrottsnämnden

Särskilt uttalande av Leif Söderström (SD)

Sverigedemokraterna ser fritidsgårdarna som en viktig resurs för Stockholms ungdomar, men för att de verkligen ska fylla sin funktion krävs en genomgripande reform. Vi delar uppfattningen att fritidsgårdarna ska vara trygga och meningsfulla mötesplatser, men konstaterar samtidigt att nuvarande strategi brister i konkretion och uppföljningsbarhet.

Vi menar att fritidsgårdarna ska vara en organiserad och strukturerad plats för högstadieungdomar. Otydliga åldersgränser och olika lokala tolkningar motverkar likvärdighet och skapar osäkerhet, och verksamheten bör därför enbart rikta sig till elever i högstadiet. Anpassningar behöver göras för att säkerställa att verksamheten även lockar ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och andra särskilda behov, då dessa annars riskerar att hamna i social isolering.

För att garantera tryggheten krävs tydliga regler, vuxenledda aktiviteter och en personalstyrka med rätt kompetens. Ett fritidsgårdskort behöver införas på samtliga fritidsgårdar där namn, skola, ålder och vårdnadshavares kontaktuppgifter framgår. Kortet ska kopplas till ett kontrakt med uppförandekod och tydliga påföljder. Personalen måste ges mandat att ingripa vid regelbrott och, vid behov, kunna porta individer vid allvarliga överträdelser eller misstanke om gängkoppling eller annan brottslig verksamhet. Svenska ska vara normspråk på samtliga fritidsgårdar.

Vid nyanställning ska utdrag ur belastningsregistret och referenser alltid kontrolleras och under anställningens gång ska årliga registerutdrag lämnas. Personalen ska ha

adekvat utbildning och Idrottsnämnden Protokoll nr 7/2025 2025-09-30 fortbildas kontinuerligt inom NPF, hedersförtryck, demokrati och ANDTS.

Där så är möjligt bör fritidsgårdar inhysas i befintliga skolors lokaler för att skapa nära samverkan med skolpersonal och ett effektivt resursutnyttjande. Endast genom skärpta krav, enhetliga regler och tydlig styrning kan fritidsgårdarna bli de trygga och meningsfulla miljöer som Stockholms ungdomar förtjänar.

Socialnämnden

Särskilt uttalande av Tapani Juntunen (SD)

Se särskilt uttalande av Leif Söderström (SD) under idrottsnämnden

Särskilt uttalande av Maurice Forslund (KD)

Kristdemokraterna välkomnar att strategin för fritids- och ungdomsgårdar uppdateras. Dock konstaterar vi en avgörande brist. Arbete mot kriminalitet på stadens fritidsgårdar berörs fortfarande knappt i den reviderade strategin. Det är anmärkningsvärt då det de senaste åren rapporterats flitigt i media om flertalet fall där gängkriminella vistats på fritidsgårdar, inte minst i Stockholms stad. Trots detta väljer vänsterstyret att blunda för samhällsutvecklingen och hålla fast vid den tidigare linjen i strategin.

Kristdemokraterna hade velat se en reviderad strategi med en omfattande och tydlig ambition att säkerställa att inga kriminella bereds tillträde till stadens fritids- och ungdomsgårdar. Detta genom exempelvis bakgrundskontroller och lämplighetsprövningar av personal och ledning, eller åldersseparerade tider för att minska risken för gängrekrytering. Där lagen medger bör även samverkan med polis och socialtjänst fördjupas. Kristdemokraterna väljer ordning och trygghet före ideologisk naivitet.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Peter Backlund (L), Gustav Johansson m.fl. (M) och Christina Peterson (C)

Det är med både glädje och stolthet vi kan konstatera att den strategi vi tog fram under förra mandatperioden har varit framgångsrik. Den nuvarande majoriteten har endast gjort redaktionella justeringar, vilket visar på strategins styrka och relevans. Det är positivt för fritidsområdet att arbetet kan fortsätta enligt den inslagna vägen, utan att begränsas av ideologiska motsättningar.

Vi är glada över att de höjda ambitioner vi satte för fritidsområdet under förra mandatperioden har lagt en stabil grund för att vidareutveckla kvaliteten i dessa viktiga verksamheter.

Vi välkomnar även anpassningen till den nya socialtjänstlagen, där strategin tydliggör hur staden ska arbeta förebyggande i praktiken. Detta är ett område som bör följas noggrant och utvärderas kontinuerligt för att säkerställa att det förebyggande arbetet verkligen får genomslag. Vi hade gärna sett att en indikator utvecklas för att följa upp och vidareutveckla detta arbete.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Michaela Hollis (KD), Aras Amin m.fl. (M), Fatima Nur (L) och Saad Gourrada (C)

Se särskilt uttalande av Peter Backlund (L), Gustav Johansson m.fl. (M) och Christina Peterson (C) under Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.